

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 40.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: J. Natek
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslov. tiskarne (J. Kramarič)

Ljubljana, 5. oktobra 1939

Leto VI — Številka 4

ZA KAJ GRE?

List »Poslednje Novosti« (»Dernières Nouvelles«), ki izhaja v Parizu, je pred dnevi priobčil sodbo Trockega o slovitim rjavordečem paktu:

»Maršal Vorosilov je provincialnega porekla in nima niti vojaške, niti upravne nadarjenosti. »Čistke« so oropale Rusijo vseh vojaških vodij, ki so imeli zaupanje vojske. Zato imata Stalin in Kreml strah pred Hitlerjem. Naziranje, kakor da Stalin pripravljaja Hitlerjev padec, je popolnoma neopravičeno. On nasprotno ustvarja s Hitlerjem zvezo, ki predvideva ohranitev obstoječega stanja (v obeh državah), Edini smisel politike Kremlja je namreč ohranitev lastne moči. Sovjetska vlada se bo raje zvezala z vsako državo, kot pa da bi vodila pravo vojno, v kateri bi se proletarijat utegnil obrniti proti Moskvi. Nemško-sovjetska alianca je vojaška zveza, v kateri Hitler misli, Stalin pa kot nastavljenec dela...«

Tako Trocki, najbolj neposredni izvensovjetski poznavalec labirintov v Kremlu in senc, ki se vlačijo po njih.

*

Številka znane švicarske »Weltwoche«, z 22. septembra, po kateri so še pred nedavnim hlastno segali naši liberalni levičarji, pa pravi v svojem uvodniku pod naslovom »Boljševiški vdor v Evropo« med drugim tudi tole: »Kot postaja vedno bolj jasno, so Nemci dovolili Sovjetom to, česar za padnesile Moskvi za nobeno ceno niso hoteli dovoliti — napredovanje v Evropo...«

Prvič po svetovni vojni se je Aziji zopet posrečilo izvesti uspešen sunek v Evropo. Prva svetovna vojna je takrat vsaj še plevropsko Rusijo carjev žrtvovala azijskemu boljševizmu. Druga svetovna vojna pa je že v prvih treh tednih svojega divjanja ta isti azijski boljševizem privedla do madžarskih meja. Tu stoji on danes: oddaljen komaj nekaj sto kilometrov od tiste Budimpešte, kjer je pred dvajsetimi leti komunizem Bela Kuhna slavil svoje krvave orgije...

Morda bosta nekdo očeta pakta proti Kominterni, stopila v zgodovino kot moža, ki sta azijski boljševizem poklicala v Evropo...

Govorec o popolni vojni vzajemnosti vseh

delov obeh svetovnih imperijev, francoskega in angleškega, tudi Indije in arabskih dežel, z Veliko Britanijo in Francijo v njenem boju za svobodno Evropo uvodničar »Weltwoche« zaključuje:

»To je zmaga, in sicer duhovna zmaga evropskega urejevalnega duha nad Azijo, zmaga duha, ki je pač sposoben zopet izravnati poraz, ki pomenja za Evropo boljševiški vdor na vzhodu.«

Mnenji, ki smo jih objavili, sta značilni v dveh pogledih: prvič, ker izhajata iz dobro informiranih virov, drugič pa, ker zajemata glavni dve enačici ugibanj, ki si jih z dneva v dan kuje in spreminja v zvezi s proslulim paktom in njegovimi že vidnimi in še nevidnimi posledicami tako imenovano »javno mnenje«.

Ni toliko važno, kdo od obeh ima bolj prav. To so ugibanja, ki jim gre lahko večja ali manjša verjetnost. Važno je eno samo vidno dejstvo:

enak interes, da izgine iz evropske karte vzhodni evropski škrit krščanstva! Zato je Stalin tipično po boljševiško prevaral zapadni velesili...

Tudi mi ne verjamemo mnogo v od komunističnih štipendistov tudi pri nas toliko razvpito vojaško vrednost »rdeče armade«: polmrtvemu Davidu, ki se s poslednjimi življenjskimi silami z golimi rokami brani brutalnega Goljata vsega v jeklu in železu, ni težko, tudi ne junaško, skočiti za razbičani hrbet in mu s kukavičjim sunkom v rebra utrniti življenje... S svojim »epohalnim« pohodom na Poljsko se rdeča armada prav gotovo ni postavila. Morda se ji bo pa ta prilika še nudila...

Nevarnost je drugje, na drugi fronti: boljševizem je spravljal pod svojo knuto važen kos krščanske in slovanske zemlje, boljševiški propagandni kanali proti srednji in jugovzhodni Evropi so se znatno skrajšali. Štipendije, parole, propagandistični katekizmi in pod. od tam bodo hitreje in lažje na »misijonskem« terenu kot do sedaj.

Proti temu je treba razviti bojno zastavo in utrditi položaje.

Tudi boj na tej fronti bo neenak. Kdor je v dvajsetih letih boljše izgradil svoje bojne linije, ta bo zmagal. Boljševizem je po Evropi vse-

povprek lagal in varal ljudske plasti o »sovjetskem raju«. Ali je pobijanje te največje laži dvajsetega stoletja dovolj dejavno? Ali je izobraženstvo, ki je na podlagi neštevilnih različnih virov imelo dovolj prilike spoznati resnični sovjetski pekel, ki ga je boljševizem napravil iz prejšnje Rusije, storilo dovolj, da bi resnico poljudno posredovalo žejnim ljudskim plastem, ki do nje niso imele neposrednega dostopa, dočim so bile dnevno izpostavljene poplavi komunistične propagandne laži?

To so strateške točke, ki bodo odločale na tej fronti!

Mi hočemo le, da stremo sleherni pojav ljudske lahkovernosti, ki bi v kaki zmešnjavi utegnila nasesti in to morda celo v trenutku, ko bi to lahko bilo usodno.

Mi hočemo, da bo ves narod vedel enkrat za vselej brez ozira na trenutne boljševiške parole in taktiko — naj bo ta integralno-boljševiška ali ljudskofrontaška ali »vseslovanska« ali pa rjavordeča — da je vsak boljševizem strašna državna kassarna, v kateri brezprizivno deli komis in milost peščica lopovov, ki se jim je v redkih, pa odločilnih trenutkih splošne zbežanosti in zmede ter zloma ljudske morale posrečilo s spretno organizacijo, z nekaj pravočasnimi brutalnimi čini (ki jih nato preimenujejo v »revolucijo«), zgrabiti v svojo zločinsko pest odločilne vajeti in vzmeti državnega aparata. Nato pa si oblečejo uniformo in »zakonito« nadaljujejo svoja zločinstva.

Dogovor

o koordinaciji dela med Slovensko dijaško zvezo, Zvezo fantovskih odsekov in Zvezo dekliških krožkov na srednjih, srednjih strokovnih in meščanskih šolah:

Slovenska dijaška zveza, Zveza fantovskih odsekov, Zveza dekliških krožkov sklenejo dogovor o koordinaciji dela na srednjih, srednjih strokovnih in meščanskih šolah:

1. Organizacija SDZ, ZFO in ZDK ohranijo popolno samostojnost.
2. SDZ bo vodila prosvetno-kulturno delo.
3. ZFO in ZDK bosta vodila telesno-kulturno delo.
4. Osnuje se skupni odbor, v katerega pošlje vsaka imenovanih organizacij po dva delegata. Ta odbor se posvetuje o vseh zadevah skupnega dela.

Ljubljana, 26. avgusta 1939.

Nedeljske misli

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je napravil svatbo svojemu sinu. In poslal je svoje služabnike klicat povabljene na svatbo, pa niso hoteli priti... Ko pa je kralj to zvedel, se je razsrdil... In njegovih služabniki so šli na pota in zbrali vse... in svatovska dvorana se je napolnila z gosti. Ko pa je prišel kralj goste pogledat, je videl tam človeka, ki ni imel svatovskega oblačila. Tedaj je kralj velel strežnikom: Zvezite mu roke in noge in ga orzite ven v temo: tam bo jok in škripanje z zobmi. Prim. Mt. 22, 1-14.

Ta-le prilika je bila namenjena Judom, velja pa seveda vsem ljudem. Jezus je v priliko oblekel mnogo misli, ker so na ta način bolj razumljive in celo bolj sprejemljive. Ko se bo v nedeljo raz prižnice bral prav ta odstavek iz evanĝelija, mu poskusimo razmišljevaje morda tako-le slediti:

Kralj v priliki je Bog, popolen gospodar nebes in zemlje. Povabljeni so najprej Judje, potem pa vsi ljudje. Svatba je življenje na drugem svetu v zveličanju. Ali ni čudno, da Bog vabi? Kot neomejen gospodar bi prav za prav lahko tako zahteval, da se ne bi nihče mogel ustavljati. Toda ne! Bog je dal človeku svobodno voljo in zato jo hoče upoštevati. Svobodna volja je za človeka velik dar, a tudi velika odgovornost. V svobodni volji leži človekova večna usoda.

Kdor vabi na vzhodu na svatbo, pošlje povabljenca obenem z vabilom tudi svatovsko obleko. To navado ima v mislih tudi Jezus. Bog je vse povabil, torej za vse tudi pripravil svatovsko obleko posvečujoče milosti božje. Ne zadostuje, da se ljudje povabilu odzovemo. Prinesti moramo s seboj tudi svatovsko oblačilo.

V priliki Jezus opiše tudi pogubljenje. Enkrat pravi, da je kakor pobito, opušteno in požgano mesto. Torej veliko gorje. Drugič pravi, da je prostor, kjer je tema, jok in škripanje z zobmi. Tedaj zopet veliko gorje.

In čudno: Kljub zadostnemu oznanjevanju in zgledu jih je vedno še veliko, ki božjega povabila ne sprejmejo. Mnogi bi pa sicer želeli biti med povabljeni, pa svatovske obleke ne ohranijo. Tudi teh je veliko. Čudna so pota človeške izgubljenosti.

Kako pa je z nami? Povabilo smo sprejeli. Ali smo voljni vzeti naše vse krščanske zapovedi, in sicer vse brez izjeme, da svatovske obleke ne izgubimo?

Usodni dnevi na Poljskem

Poljska steber katolicizma

Poljski narod je sprejel krščanstvo šele v 10. stoletju, ko je na Poljskem vladal knez Mječislav. Ta se je pokristjanil pod vplivom svoje žene Dobrave, češke princesinje. S tem je postala Poljska izhodišče krščanstva za vse sosednje narode. Univerza v Krakowu, ki jo je l. 1364 ustanovil Kazimir Veliki, je bila za katolicizem na Poljskem izredne važnosti. Ob katoliško Poljsko so od vseh strani butali valovi, ki so zgrozili uničiti katolicizem. S Češkega je pljusnil val husitizma, ki ga je ustavil krakowski škof Zbigniew Olesnicki. »Felix saeculum sanctorum« je bilo zanjo 15. stol. V 16. stol. se je začel tudi na Poljskem širiti protestantizem, in sicer takoj po razkolu l. 1517. Kralj Sigismund I., ki je takrat vladal, je bil vnet katoličan in se je na vso moč ustavljal prodoru protestantizma. Škof Stanislav Hosius je poklical v deželo jezuite, da bi rešil katolicizem. Pod Sigismundom III. je končno katolicizem zmagal. Po prvi delitvi je na rusko Poljsko pritisnilo pravoslavlje. Tu je moral katolicizem prestati preganjanje, ki je spominjalo na preganjanje iz prvih časov krščanstva. Najhujše je bilo preganjanje po uporu l. 1830. Nadškof Felinski, škofje Lubieniski, Krasinski, Borowski in mnogo duhovnikov je moralo v Sibirijo. To je trpelo vse do svetovne vojske in do osvoboditve Poljske. V nemirnih časih, ko so Evropo vznemirjali divji Tataři in Turki, so bili Poljaki tisti, ki so jih nešteto krat ustavili na njihovem potu in rešili krščansko Evropo propada. Zaščitnica Poljske je Marija: Regina Poloniae, ki jo proslavljajo obenem z narodnim praznikom 3. maja. Katolicizem je na Poljskem že od nekdanj igral najvažnejšo vlogo v osvobodilnih in narodnostnih bojih. Poljska je bila ves čas svojega obstoja obrambni zid krščanstva pred Tataři, Turki, vzdrževati je morala pritisk pravoslavja in protestantizma. Od osvoboditve do slej je bila zid, čez katerega boljševizem — ni mogel prodreti v srednjo in zapadno Evropo. Upanje in rešitev Poljakov je bila vedno v veri. V najtežjih trenutkih, ko so se od vseh strani zgrnili nad njimi črni oblaki, so se z zaupanjem zatekli k svojemu zaščitniku Boboli in Mariji v Čenstohowi, in so — zmagali. Na priprošnje čenstohovske Marije so dobili Poljaki tri docela nepričakovane zgodovinske zmage. V 16. stol. so prav pred Čenstohowo premagali švedskega kralja Karla X. L. 1683 je Jan Sobieski pred Dunajem zavezniki popolnoma potolkel turško armado. A zmaga nad mnogo močnejšimi boljševiki l. 1920 jim je prinesla svobodno državo. Katolicizem je z njihovim narodnim življenjem in njihovo zgodovinsko tradicijo tako tesno povezan, da bo

le tisti uničil Poljsko, ki jo bo oropal tega najdragocenejšega orožja. Z razsulum katolicizma na Poljskem pa bi bila tudi krščanska Evropa zadeta v živo. Toda danes je katolicizem na Poljskem močnejši kot kdajkoli poprej. Danes se more Poljska ponašati z velikansko organizacijo katoliških študentov, ki šteje 280.000 članov in je v okrilju KA. L. 1937 se je zbralo v Marijinem svetišču na Jasni gori v Čentohowi 100.000 mož, ki so prisegli, da se bodo borili za pokristjanjenje družine, socialnega in javnega življenja. Poljsko so sklenili spremeniti v pravo Kristusovo kraljestvo.

Težki dnevi, ki so nastopili, so jih za nekaj časa prekinili pri tem delu. V civilizirani in modernizirani Evropi se je ponovil

ki ga bo morala potrpežljivo pogoltniti zgodovina »visoko kulturnega človeštva«, namreč peta delitev Poljske. Nad drhtečim, ranjenim telesom junaškega poljskega naroda brezbožni boljševizem

Trdnjava katolicizma v severovzhodnem delu Evrope je — za trenutek — prenehala obstojati. Boljševizem ima v Evropo na stežaj odprta vrata. Todo še stoji Čenstohowa, še živi katolicizem v srcih poljskega naroda.

Umreti nočejo

Kadar želja po oblasti pregluši glas razuma in vesti, se v zgodovini človeštva ponove vedno isti prizori. Svetovna vojna, v katero je znova zabredla Evropa, je pretresljiv dokaz za to. Zgodovina človeštva obsega že lepe strani, ki so jih popisala tisočletja. Ali jih ljudje, ki so povzročili to vojno, ne poznajo, ali pa se od njih niso ničesar naučili?

»Narod, ki ne zna braniti svoje svobode, ni vreden življenja«. Katoliški poljski narod je dokazal in še danes dokazuje, da noče umreti, marveč, da hoče živeti in ohraniti svobodo. Njegovo prestolno mesto se je spremenilo v drugi Alcazar. To, kar je sedaj mnogim v zmagoslavje, jim bo v padec in pogubo. Nabuhodonorjeva zgodba se bo tudi danes ponovila. Narod Sobieskega, ki je tolikokrat Evropo rešil propada, se danes koplje v krvi in njegova krivda je: volja do življenja.

Grof della Torre, urednik lista Osservatore Romano piše, da usodni dogodki zadnjih dni pač ne pomenijo konca katoliške Poljske, temveč so le ena izmed prehodnih faz v njeni nacionalni zgodovini. To veruje ves katoliški svet, to verujejo vsi, katerim še v prsih ni zamrl čut do pravičnosti.

Blum, Trocki - Delavska pravica o boljševiškem izdajstvu

Šef francoskih socialistov, Leon Blum, takole odgovarja v »Populairu« na pismo, ki mu ga je v zagovor boljševiškega izdajstva nad slovansko krvjo poslal veteran francoskih komunistov Cachin:

»Katero je bistveno dejstvo, na katerega se hoče opirati teza Marcela Cachina? Tole:

navaja enega, in sicer depešo poljske oficijelne agencije z dne 24. avgusta 1939. In zaključuje, da je položaj na Poljskem tak, da se — v očeh komunistov — jasno razvidi, kdo nosi zanj odgovornost in da ta odgovornost nikakor ne pada na URSS...«

Tako je razčlenjevanje položaja po Marcelu Cachinu. Trdim in prevzemam za to trditev polno osebno odgovornost, da je to Cachinovo sklepanje popolnoma napačno.

Odpravimo najprej žalostno zgodovino depeše agencije PAT. Marcel Cachin je v tej zvezi pozabil samo na eno stvar, to je datum te depeše. Ne le, da je v četrtek, dne 24. avgusta, bila porušena sleherna možnost, da bi se moglo priti do trojnega pakta, temveč je bil že sklenjen germansko-sovjetski pakt. Odločilni sestanek med Ribbentropom in Stalinom se je namreč vršil v noči od srede na četrtek. Poljska vlada ni mogla nič več upati od sovjetske strani ali napram njej popuščati. Ona takrat ni imela več druge skrbi, kot skrb za lastno javno mnenje in je le pod tem vidikom predočila pogajanja, ki so že spodletela.

Po vsem tem — pravi Blum — trdim:

1. Da od maja do srede avgusta sovjeti niso niti en sam trenutek delali kakih težav glede načina pomoči, ki bi jo oni mogli nuditi Poljski, in še posebej glede eventualnega vhoda ruskih čet na poljsko ozemlje v svrhu pomoči. Sovjeti so nasprotno sprejeli in brez pridržkov pristali na to, da bi jih trojni pakt ne vezal na Poljsko, temveč na Veliko Britanijo in na Francijo, kot garantinji Poljske. Sovjeti torej niso ničesar ponudili Poljski in Poljska ni imela ničesar odkloniti.

2. Da so Sovjeti vprašanje praktičnega načina pomoči Poljski in posebej vprašanje eventualnega prehoda ruskih čet, ki je do tedaj bilo prostovoljno in sporazumno odloženo, prvič postavili po prihodu vojaških odposlanstev v Rusijo, t. j. v drugi polovici avgusta.

3. Da na to, od Sovjetov šele takrat postavljeno vprašanje, Poljska nikakor ni odgovorila s sistematičnim odklanjanjem. Nasprotno, dne 23. avgusta, ko je prispel v Moskvo Ribbentrop, se je sporazum glede te točke mogel smatrati kot dosežen med Poljsko, Veliko Britanijo in Francijo z ene strani in Veliko Britanijo, Francijo ter URSS z druge strani.

Nikakor torej ne gre za kako ponudbo, ki bi bila stalno ponavljana in trmasto odklanjana. Gre za pogoje, sprožene v zadnjem trenutku, ko so vse druge ovire bile premagane, in ki so bili poleg tega v načelu sprejeti in dogovorjeni v trenutku, ko je pakt Ribbentrov-Molotov bil sklenjen...

Kaj pomeni, v svojem globljen smislu, argument Marcela Cachina? Dejstva, ki jih navaja, so neobstoječa, toda M. Cachin si drzne trditi, da bi v primeru, če bi bila resnična, oprostila URSS sleherne odgovornosti in bi celo vrgle greh na Poljsko. To pa pomeni isto, kot da bi, v očeh M. Cachina, odklonitev Poljske, da dopusti na svoje ozemlje »rdečo armado« kot branilca, upravičila Stalina, da jo pošlje na isto poljsko ozemlje kot napadalca! Bolj ali manj previdno zaupanje, bolj ali manj opravičeno odklanjanje s strani Poljske, da bi sprejela določen način pomoči, naj bi zadostovalo,

da bi odvezalo Stalina vseh pogodbenih obveznosti o nenapadanju; zadostovali naj bi in mu dovolili, da ravna s Poljsko kot s sovražnico, da jo udari od zadaj v trenutku, ko je padala pod nemškimi udarci. Tedaj naj bi bilo torej absolutno treba, da »rdeča armada« vkoraka na Poljsko, ali kot njena branilka, ali pa, da jo zadavi. Bilo je torej neobhodno eno ali drugo. In dejstvo, da bi Poljska šikanirala glede načina obrambe, naj bi, po Cachinu, napravila zadavljenje za dovoljeno in opravičeno. Ali je mogoče predstaviti si argument, ki bi bil bolj v »revoluciji« z razumom? Dejstva, na katera se opira, so neobstoječa, ponavljam ponovno, — nadaljuje Blum —. Toda, zaključek, ki ga izvaja iz njih, me žali bolj kot zmota glede dejstev. To zadostuje: sodba je padla. — Tako o boljševiškem izdajstvu Blum.

Lev Trocki je izjavil o vdoru Sovjetije na Poljsko: »Jasno je sedaj, da je Kreml pripravil v zadnjih letih vojaško zvezo s Hitlerjem proti demokracijam, medtem ko je Kominterneta vodila kričečo kampanjo za zvezo z demokracijo proti fašizmu. Največji zaslepljenci morajo sedaj uvideti, da niso bili moskovski procesi, v katerih je bila uničena stara — boljševiška garda, ker je baje vodila pogajanja z nacionalnimi socialisti, nič drugega kot zastor pred že pripravljeno zvezo Stalina in Hitlerja. Zagonetka je sedaj rešena. Medtem ko se je Vorošilov razgovarjal s francoskim in angleškim vojaškim odposlanstvom o čim uspešnejši obrambi Poljske, se je Vorošilov že pogajal z ljudmi iz nemškega generalnega štaba, kako bi se na najuspešnejši način Poljska uničila in razdelila. Kreml je tako prevaral ne samo Chamberlaina, Daladiera in Becka, ampak tudi ves proletarski razred, URSS in ves svet.

Izjava Vorošilova, da se je rdeča armada na Poljskem proslavila, bo Kremlu v neizbrisno sramoto. Rdeča armada je dobila povelje, izvojevati zmago na Poljskem nad četami, ki so bile poražene že od Hitlerja. Nedostojno, zločinsko nalogo je »šakal« v Kremlju vsilil rdeči armadi.

»Delavska Pravica« pa je v zvezi z »junaskim« boljševiškim sunkom v poljski hrbet smatrala, da po svoje neinformirane čitatelje o tej dvojni boljševiški izdaji najprimerneje informira z naslednjim duhovitim pojasnilom, ki ga pripisuje neki »ugledni angleški politični reviji« (nas bi zanimalo, kateri?):

»Rusija je napravila z Anglijo tako, kot je hotela napraviti Anglija z Rusijo, ko je nameravala Rusijo prepustiti Nemčiji (pa Poljske Anglija vendar ni nameravala prepustiti Nemčiji?! — op. ur.). Molotov je to sam povedal angleškemu poslaniku v Moskvi. Smehljaje je še dodal, da je Nemčija poslala na sklepanje pogodbe svojega zunanjega ministra (res počastitev, ki je zaslužila boljševiško globoko zahvalo s slovansko izdajo... — op. ur.). dočim je Anglija poslala samo nekega uradnika iz zunanjega ministrstva. Zabeležiti je treba tudi dejstvo, da je Poljska pomoč Rusije odklanjala že takrat, ko je Rusija to pomoč bila pripravljena nuditi. Mnogi angleški listi so pisali, da je Rusija neposredno pred sklepom nemško-ruske pogodbe imela vtis, da Anglija pripravlja novo Monakovo. Iz govora maršala Vorošilova po podpisu rusko-nemške pogodbe je videti tudi to, da Rusija ni raču-

nala s tem, da bo Anglija resnično stopila v vsakem primeru na stran Poljske.»

Kaj mislite, kdo bolj pozna namene, taktiko in premočrtnost boljševikov: šef francoških socialistov in nekdanji šampion francoske »ljudske fronte« Blum, izgnani boljševiški prvak Trocki ali pa ljubljanska krščansko-socialistična »Delavska Pravica«, ki se tokrat vnovič povsem strinja z lažno propagandno smerjo našega liberalnega levičarstva?

Vsaj za ta primer bi »Delavska Pravica« po našem skromnem mnenju napravila večjo uslugo sama sebi, ako bi prepustila to mučno izpiranje poljske krvi in rjavih madežev z rdeče boljševiške suknje onim, za katere je uspešnost tega nevhvaležnega dela vprašanje življenjskega obstoja med slovanskimi narodi, ki so v nekaj dnevih temeljito spoznali boljševiško »vseslovanstvo«.

Edinost v kat. vrstah

Članka v našem listu »Edinost v vrstah katoliškega izobraženstva« in »Ali je Zarja katoliško društvo ali ni« nista služila edinosti, kakor posnamemo iz dvoje pisem in kakor nam pravijo merodajne osebnosti. Neposredno poižvedovanje pri referentu bi bilo bolj primerno.

Zato izjavljamo sledeče:

1. Zeleli smo dobiti pojasnilo, ali NOKA krije s svojo avtoriteto izvajanja gosp. ravnatelja dr. Karla Capudra glede društva Zarja itd.; seveda nismo nameravali klicati NOKA na odgovor, pač pa bi govor imel večji pomen za nas, ako ga je NOKA odobrila.

2. Izjavili smo že in spet izjavljamo, da bi eventualne netočnosti v navedenih točkah govora popravili.

3. G. ravnatelja dr. Karla Capudra nismo hoteli nikakor žaliti ali mu kakorkoli škodovati na ugledu.

Sodobno kat. akademsko društvo

Vprašanje, ki je izraženo v naslovu, je, kot smo videli, aktualno že od marca 1933, ko je Naš Manifest prvič jasno opredelil potrebo in osnove sodobne slovenske katoliške akademske organizacije. Točka 3 Našega Manifesta pravi:

3) Hočemo močno katoliško akademsko organizacijo, slonečo na verski poglobitvi, trdni disciplini, medsebojnem zaupanju ter zavesti odgovornosti pred lastnim narodom.

Odpraviti hočemo negativno nergačenje ter se navdušiti za aktivni optimizem. Prostovoljno in z ljubeznijo hočemo priznavati avtoriteto Cerkev in njenega zastopnika.

Ako to opredelitev razčlenimo, lahko iz nje izluščimo naslednja načela, na katerih naj bi slonel ustroj sodobnim potrebam odgovarjajoče katoliške akademske organizacije:

Sodobna katoliška akademska organizacija mora biti močna. V tem je izraženo vse nasprotje takega sodobnega društvenega lika s tradicionalnim liberalnim tipom »društvarjenja« kot zgolj neke vrste družabnega izživljanja. Na liberalnih principih zgrajeno društvo je samonamen. Sodobna akademska organizacija pa ne more biti zgolj neke vrste družabno izživljanje, torej sama sebi na-

Besede, ki padajo kot jeklo in svinec

V okrožnici proti brezbožnemu komunizmu beremo:

Nevarnost. »Ta prevrat presega po sili in velikosti vse, kar je Cerkev v pre mnogem preganjanju doslej pretrpela. Celi narodi so v nevarnosti, da padejo nazaj v barbarstvo, pač hujše, kakor je bilo tisto, ki je živela v njem velika večina pred Odrešenikovim prihodom. Razumeli boste, častiti bratje, o kateri grozeči nevarnosti govorimo, namreč o tako imenovanem boljševiškem komunizmu, ki je ateističen, brezbožen in ki mu je glavna namera, da prevrne ves družabni red in poruši temelje krščanske kulture.«

Obramba. »Kakor se mora tedaj, ko je domovina v nevarnosti, vse drugo odložiti, kar ni potrebno za življenje ali ne služi naravnost obrambi države, nekako tako se morajo tudi v sedanji stiski vsa druga dela, naj si bodo sama na sebi še tako dobra, umakniti v drugo vrsto najbolj potrebnemu delu za obrambo krščanske vere in krščanske kulture!«

Torej vse sile krščanstva naj se zberejo danes v obrambo proti brezbožništvu, ki je započelo borbo na življenje in smrt proti krščanstvu. Enaka nevarnost preti krščanstvu od nac.-socializma, kakor pravi okrožnica »Mit brennender Sorge«.

Obe sili sta združeni in se borita za »novi red« brez Boga! V tem novem redu bo veljala nova morala, ki bo kosala narode in države, kakor bo močnejšemu prijalo.

V tej borbi, ki jo vodi Cerkev proti obema sovražnikoma, mora pomagati tudi krščanska država. Kajti države morajo vse storiti, da preprečijo brezbožniško propagando, ki bi prevrnila vse osnove reda v njihovih deželah; kajti ni avtoritete na zemlji, ako se ne priznava avtoriteta božjega veličanstva. Saj gre tudi

men, temveč sredstvo za oblikovanje članov in za organizirano doseganje določenih občestvenih vrednot, izraženih v društvenih namenih.

Gre torej za globoke razlike: samonamen — sredstvo; družabno izživljanje — duhovno in akcijsko oblikovanje članov ter organizirano doseganje občestvenih vrednot.

Ako pa naj bo katoliška akademska organizacija močna, je neobhodno potrebno, da gradi svoje delo na naslednjih temeljnih kamnih:

1) Verska in duhovna poglobitev svojih članov.

2) Trdna organizacijska in akcijska disciplina.

3) Medsebojno zaupanje.

4) Zavest odgovornosti slehernega člana do zahtevanih društvenih namenov in do zato podvzete dejavnosti.

5) Aktivni optimizem pri vsem društvenem delu.

6) Prostovoljno priznanje cerkvenega učiteljstva in avtoritete cerkvenega zastopnika.

Akademski klub Straža hoče biti zgrajen na teh aksiomih.

Menimo, da je v označenih šestih načelih, iz uveljavljanja katerih poteka potrebna moč organizacije, zajeto — kar je za sodobno

za eksistenco države. — Ako ne gledamo današnjega dejanja v luči teh papeških izjav, se bomo zgubljali v malenkostnih skrbeh dneva in kraja in v medsebojnih trenjih.

Deset zapovedi

Deset zapovedi so dali ruski brezbožniki sovjetskim vojakom na pot pri zasedbi Poljske:

1. Spomni se, da ni boga, ki bi te mogel obvarovati pred sovražno kroglo.

2. Kakor v miru tako v vojni moraš biti popolnoma in docela brezbožen in na to misliti, da more tvoja smrt prinesiti milijonom ljudi osvoboditev.

3. Vsaka cerkev, sinagoga ali tempelj je lahko gnezdo tvojih sovražnikov.

4. Ne imej nobenega usmiljenja s sovražniki brezbožništva.

5. Skrbi, da tvoj tovariš niti v nevarnem položaju ne išče pomoči duhovnika.

6. Vsak poizkus ropanja cerkva, sinagog ali tempeljev se mora zatreti z orožjem, ohraniti se jih mora kot spomenike preteklih časov.

7. Ostani brezbožen v vojni in skušaj pridobiti svoje sovražnike za brezbožniško gibanje.

8. Po končani vojni bo svet popolnoma brezbožen.

9. Sovjetska Unija ostane vedno varuhinja mednarodnega brezbožnega gibanja.

10. Brezbožništvo ostane in bo končno zmagalo.

Tovariši - akademiki! Vpišite se v AK „Straža“!

Izba »Straže« je v Semeniški ul. 2.

katoliško akademsko društvo važnega. S tem pa ni rečeno, da takemu sodobnemu katoliškemu akademskemu društvu ni treba nenehoma si prizadevati po nadaljnem izpopolnjevanju svojega ustroja in svoje društvene dejavnosti. Nikakor ne. Le, da gre pri tem za vprašanja, ki so bolj iz področja društvenega oblikovalnega načina in akcijske tehnike, kot pa iz področja osnovnih načel sodobnega katoliškega akademskega društva. Praktično so ta prizadevanja po društveno-tehničnem izpopolnjevanju in neprestanem »moderniziranju« v namenu čim uspešnejšega zasledovanja društvenih namenov lahko prav tako važna, kot uresničenje osnovnih načel. Toda vrednostno je to razločevanje med bistvenim in nebistvenim, med načelnim in tehničnim vsekakor na mestu, da namreč ne bi kdo v neutemeljeni gorečnosti iz načinovno-tehničnega vprašanja hotel napraviti načelni aksiom. Glede aksiomov namreč ni poljubne izbire v smislu primernosti, dočim je glede vprašanj društvenega oblikovalnega načina in akcijske tehnike poedinim društvom dana široka izbirna in prilagojevalna svoboda v smislu potreb vsakokratnih razmer in okolja.

V prihodnjem članku si hočemo v tej luči ogledati trditve, ki so jih postavili poborniki integralnega fakultetnega društvenega načela.

I v e r i

Švicarska katoliška ženska zveza je izdala proglas svojim članicam, da bi molile za mir.

Leta 1920, ko se je zgodil čudež na Visli, je bila v varšavski katedrali presunljiva pobožnost. Poljski verniki so se tedaj spominjali preroških besed Pija IX. iz leta 1867. Ob kanonizaciji sv. Jozafata je dal Pij IX. poljskim romarjem, ki so v velikem številu prihiteli v Rim, simbolično darilo — svečo z besedami: »To svečo prižgite, ko boste zapeli „Tebe Boga hvalimo“ v osvobojeni Poljski«. Ko je bila Poljska osvobodjena, je leta 1920 sam Pilsudski prižgal pri Te Deumu svečo. Svečo hranijo še sedaj v varšavski katedrali. Poljaki jo bodo še rabili, kajti Poljska bo zopet vstala.

Katoliške šole so darovale vsem otrokom, ki so bili evakuirani iz različnih angleških mest, male molitvenike, ki so jih v ogromni nakladi natisnile katoliške založbe.

Ko so v Nemčiji zaprli razen peterih vse ostale univerze, so zaprli tudi večino evangelskih in katoliških bogoslovnih fakultet. Odprti sta samo še katoliška bogoslovna fakulteta na Dunaju in v Monakovem, dočim so katoliške bogoslovne fakultete v Bonnu, Breslauu, Freiburgu, Grazu, Münsteru, Tübingenu in Würzburgu zaprli.

Po vesteh iz Varšave je bil med obleganjem ranjen vojaški škof msgr. Gawlina, ki je znan zlasti kot katoliški novinar. Utemeljel je in prva leta sam vodil katoliško poročevalsko agencijo »KAP« (Polska Katolička Agencija Prasowa) v Varšavi. Vodil je tudi poljsko delegacijo na prvem mednarodnem kongresu katoliških časnikaev leta 1928 v Bruselu.

Vlada britske Ugande je imenovala kot svojega zastopnika A. H. Coxa, predsednika Ugande, ki bo prisostvoval škofovskemu posvečenju prvega Zamorca Kiwanuka.

Pred kratkim je milanska založba »Aurora« izdala nov življenjepis pokojnega papeža Pija XI., ki ga je napisal msgr. Giovanni Gabbiani, naslednik Ahila Rattija v funkciji književničarja Ambrozijanske knjižnice.

Letos je bil v New-Yorku 29. kongres Catholic Press Association, na katerem je bil podan pregled katoliškega tiska v USA. Kongresu je prisostvovalo nad 2.000 katoliških novinarjev in drugih odličnih osebnosti, med njimi new-yorški nadškof F. Spellman. Po poročilu, ki ga je podal predsednik, ima zveza 137 časopisov in revij. Katoliških dnevnikov izhaja v USA 9, in sicer po 1 v angleščini, slovenščini, litavščini, češčini, francoščini, v poljščini pa kar 4. Kongres je otvoril new-yorški nadškof. V svojem govoru je poudaril važnost katoliškega tiska. Kongres je sprejel več resolucij proti nedostojnemu tisku.

Po cerkvenih statistikah je na Japonskem 391 cerkev in kapel, 293 misijonarjev, 115 duhovnikov-domačinov, 127 bratov-domačinov, 104 bratov iz Evrope, 602 sester-domačink in 489 sester iz Evrope. V bogoslovju je 112 bogoslovcev, v malem semenišču pa 271. Na čelu katoliškemu šolstvu stoji univerza v Tokiju, ki jo vodijo jezuitje. Gimnazij je 53 s 15.000 učenci. Misijonarji vzdržujejo nadalje 27 sirotišč, 8 ubožnih hiš in dva konvikta za gobavce.

„Dejanje“

V zadnji številki revije »Dejanje« poroča v Zapiskih E. K. o polemičnem spisu pisatelja G. Bernanos: »Pohujšanje nad resnico«, v katerem pisatelj ostro žigosa duhovno zgradbo francoskih desničarjev in se tudi zaletava v »mnoge dostojanstvenike Katoliške akcije in politične prelata«, ki jih imenuje lažnivce, licemerce, ki o sebi ne povedo resnice in lažejo, da koristijo resnici; čim ostrejši so od drugih, tem bolj prizanesljivi moremo biti do svojih lastnih oseb.

Bernanos se zgraža nad klerikalno taktiko, ki totalitarno idejo v eni državi preklinja, v drugi tolerira... ki jemlje generala Franca za vsako ceno pod svoje varstvo »Poznam klerikalno stranko. Dobro vem, koliko srčnosti in poštenja ji manjka. Nikdar je nisem zamenjal z božjo Cerkvijo... je vesten povzročitelj vseh simonij.«

E. K. citira tudi še J. Bénéta, ki »poziva nazaj k evangeljskemu krščanstvu in proč od današnje dvojne resnice kristjanov«; nadalje Franca Mauriaca, ki je glavni sotrudnik lista »Temps présent«, ki je dejal svojim tovarišem: »Mi nočemo lagati... resnico spretno prikrojevati smislu naših koristi.«

Revijo »Dejanje« smatra Zarja ideološko za svojo. Saj pravi oklic »Katoliškim osmošolcem (str. 3): Naše delo glede kulturnih vprašanj gre približno v tisti smeri, ki jo vodijo v Franciji Temps présent, Aube in Esprit, pri nas pa revija Dejanje.«

Kako je to, da E. K. izbira citate pisateljev kot Bernanos (ki je že glede Španije zavzel stališče, ki je bilo bolj prijazno rdečim kot nacionalistom), v katerih je dobro in slabo, pravilno in nepravilno pomešano, ker so even-

tualne slabe strani teh in onih oseb napihnjene v lugo kar cele krščanske organizacije, Katoliške akcije itd.

Za mlade ljudi, ki prihajajo na univerzo, je taka ideologija pogubna, tudi zato, ker je enostransko bolesta.

Saj bo nezadovoljnost in sarkazem nad vsem, kar je katoliškega, razjedal, kar je pozitivnega v dijakih.

Takega pisanja ne moremo priporočati in ga naj tudi Zarja ne priporoča.

Nove metode komunistov na univerzi

Bodoče g. komisarje hudo boli, da njihovim frazam in geslom noben vsaj nekoliko trezen človek ne more več verjeti. Zato je bilo videti doslej pri njihovi mizi v avli le redkokdaj kakega nadebudnega novinca. Spočetka so si skušali preganjati dolg čas z avtentičnimi izjavami o boljševiško-nacističnem paktu, se veselili nad propadom krščanske Poljske in bodočo diktaturo proletariata, ki bo zrušila »črno« diktaturo. Trkali so se tudi na svoja junaška prsa, ki bodo branila Jugoslavijo proti vsakomur. Edino v slučaju, če bi nasprotnik imel na praporu srp in kladivo, bi obrnili puške in streljali nazaj. Toda ko mi bilo poslušalcev in ko so pri svoji mizi napisali že vse svoje indekse in privatna pisma (morda pa pošiljajo na pisemskem papirju poročila o svojih uspehih sodruhu Jožetu v Moskvo ali zopet svobodnemu Thälmannu v Berlin?), so imeli še vedno dovolj časa za mirno izpraševanje vesti. Toda, kakor vsepovsod na svetu, tudi na univerzi red in mir rdeči gospodi ni tako prijeten kot upor, štrajk ali vsaj ostra debata. Zato so izzvali incident s

plakatom, na katerega so prilepili izrezek iz »Slovenca«. »Papež Pij XII. poveličuje Poljsko«. »Poljsko« so previdno odtrgali in mesto nje dodali naslov »Molčanje rdeče gospode«, ki ga je imel »Slovenec« na drugi strani med zapiski, da se je bralo: »Papež Pij XII. poveličuje molčanje rdeče gospode«. Hoteli so vsaj z nesramnim smešenjem Pija XII. izzvati nered. Nek mladi kat. akademik, ki je to opazil, je plakat pretrgal. In sodrug, ki bi menda rad vodil slovensko GPU, je takoj pokazal, da že pozna tudi njena sredstva in je udaril po glavi kat. novinca. Ko ga je obstopilo nekaj starejših tovarišev, mu je takoj zgnila bojevitost in je začel debatirati ter je dal odstraniti za kat. akademike žaljiv napis, vendar vidno zadovoljen, da se mu je posrečilo izzvati nered.

Vpisovanje na univerzi

Življenje na univerzi se je močno razgibalo. Dan za dnem prihajajo množice mladih ljudi, ki prvič stopajo na našo univerzo. Z vseh gimnazij prihajajo, okrog 500 jih bo.

Prvi so prihiteli medicinci. Vsak je pohitel, ker se je bal, da bo prepozen. Strašil jih je lanski »numerus clausus«. Pa tudi na druge fakultete je bil že prve dni velik naval. Kvestura kar ni mogla zmagovati svojega dela. Treba bo misliti na način, da se odpravi to neznosno prerivanje pred kvesturo, kjer lahko, ako imaš srečo, v največji gneči čakaš samo kaki dve urici.

Pravo akademsko življenje pa se kaže v avli, kjer se vrši »lov na bruce«. Vsa društva imajo svoje informacijske pisarne, vsako pa je izdalo še posebna vabila za novince.

Okusno vabilo je izdal AK Straža. V njem

vabi »na prelomu dveh dob, ko se Evropa odločuje za krščansko kulturo ali pravico pesti, ko se vse boji negotove bodočnosti, vabi Akademski klub »Straža« vse resne in delavne akademike slovenske univerze v svoj krog.« V njem je jedrnat orisan odnos AK Straže do Boga in vere, naroda in države, do socialnega vprašanja, do univerze. Akademski zvezja je v imenu vseh včlanjenih društev pozvala vse novince, da se vpišejo v kat. akademsko društva. Tudi SKA Zarja je izdala lastno vabilo za novince.

Tudi obe jugoslovenski grupi sta izdali svoja vabila. Dočim je vabilo Jugoslavije bolj skromno, je vabilo Edinstva bolj bogato in daljše, navaja namen in cilj društva, ter pravi, da jim je cilj socialni nacionalizem (pa ne morda obratno) v Jugoslaviji.

Levičarji so že pred začetkom vpisovanja izdali svoje »Pogled«, ki pa so jih sramežljivo zatajili, ker je čas prehitel njih fraze in ker — kot pravijo sami — niso več aktualni. Zalostne probleme mora imeti slovenski akademik, če so že po nekaj dnevih zastareli. Zato so izdali pa poseben letak, ki je poln običajnih dobro znanih fraz. Le ene pogrešamo. Nič več se ne navdušujejo za zapadne demokracije. Celo napadajo jih že z imperializmom. Demokracija Francije in Anglije spada po novem slovarju naših levičarjev že med narokovaje. Danes je samo še Sovjetska res demokracija. Pa tudi za boj proti fašizmu se nič ne navdušujejo. No, pa to človek že razume. Jih je pač čas prehitel. Danes vlečejo ena, jutri druga gesla. Plašč je pač treba po vetru obračati.

Podpirajte pokret katoliške mladine!

zmorete!« sem zaklical v vežo, potem pa se obrnil k Otonu.

»O, mi nas le peščica, Bog bodi zahvaljen!«

»Daleč si na jugu!« je vzkliknil.

»Do Kolpe je še dvajset kilometrov. Tam so naši trdni mejniki. Če utegneš, greva jutri lahko tja. Ne bo ti žal!«

Naslednje jutro sva se res spustila v ravino v prvih sončnih žarkih, hodila po poljskih potih in mimo vasi, dokler nisva prišla na veliko cesto. Tam sva zaslišala udarjanje s krampi, nabijanje po železnih svedrkih, ropotanje vagončkov in slabo pritrjenih tračnic. Zagoreli, pol nagi delavci so bili že mokri od znoja. Krog in krog so stali veliki kupi navoženega kamena in rdeče ilovice. Bilo je vse razrito.

»Železnico na morje delajo,« sem povedal Otonu.

»Da, potem se bodo pljuča še razširila...«

»Dokler z božjo pomočjo ne razrinejo utea njenega prsnega koša!«

Zavriskala sva in zapela bojevito koraknico in se izgubila v žarkem jutranjem soncu.

Ko sva stala na mostu čez Kolpo, ki je široka in čista tekla med nizkimi bregovi in vitkimi jagneči, sem rekel:

»Dragi Oton Vinograjski, ko se povrneš v St. Jurij nad Vinogradi, premeri v duhu to razdaljo od svoje domačije do naših južnih mejnikov in povej svojim tovarišem, da sicer ni hvaležno, a je tem častneje živeti življenje ranjene in zaničevane domovine, ki pa bo ob svojem času vstala poveličana!«

Književnost

Med mejniki usode

(Iz cikla »Nevidna zvezda usode«.)

Letošnje poletje sem videl mnogo slovenske zemlje, in če sem jo kdaj ljubil, jo ljubim zlasti po tistih dneh, to našo lepo grudo in njene ljudi. Mislim sem iti prav do božjih mejnikov domovine in se tam napiti neusahljive vere v našo bodočnost, pa so mi človeški mejniki mnogo prezgodaj ustavili pot.

Izza meje je prišel mlad študent, lep in zdrav fant z imenom Oton Vinograjski. Ko sem mu stisnil roko, sem ga gledal z mrčim nasmehom, kajti v srcu se je zganilo nekaj čudnega — ne vem, ali je bila žalost ali je bilo veselje.

»Kaj, se ti je stozilo po Sloveniji?«

»Da, kakor se stozijo otroku po deveti deželi.«

»Prvič pri nas?«

»Da, prvič v Jugoslaviji, in upam, da ne poslednjič.«

»No, kako se ti pa zdi tule, v osrčju naroda?«

»Hm«, se je nasmehnil v zadregi. »Kaj naj rečem? Pri osrčju so pljuča. Srečni vi, ki ste prvi, ali St. Jurij nad Vinogradi, moj ljubi Bog!«

St. Jurij nad Vinogradi!

Skrivnostno se je razširila naša zemlja na vse strani. Videl sem nove pokrajine, slisal besedo in pesem novih ljudi — novo je bilo

vse fe mehli, moj rajni oče bi se bil nasmehnil in rekel:

»Da, to je naša domovina!«

Otona Vinograjkega je opalilo naše vroče sonce in naša sredina mu je čudovito zjasnila oči. Pel in vriskal je, da so se mu hotela raztrgati pljuča. Ob pogledu nanj se je nam drugim zbuvala vest in marsikdo je moral zarzeti ob vprašanjih: Kaj si storil za svoj narod? Doma si iz Ljubljane — in to, misliš, je dovolj? Ali si vedel do danes, da je nekje slovenska vas, ki se imenuje St. Jurij nad Vinogradi?

Korakali smo po beli cesti za trbarvno zastavo, ki je plapolala v soncu in vetru. Bilo nas je tri sto in še več in smo peli in klicali svetlo bodočnost svoji domovini. Ljudje na polju so začudeni prenehali z delom in nas gledali. Okna so se odpirala, med zelenjem in rožami so se prikazovali zadivljeni obrazi. korakali smo in korakali, peli in vriskali, cesta se je vila v nedogled. Ni bila te Ljubljana in Trebnje in Vinica in Rakek in St. Jurij ob Ščavnici, bil je tudi St. Jurij nad Vinogradi in vsa tista dežela. Mahanje rok in robcev, ki nas je spremljalo na obeh straneh ceste, je veljalo tudi Otonu Maierhoferju, ki je korakal sredi med nami hripav, rdeč in ginjen od teh nepozabnih trenutkov.

*

Vrnil sem se domov in kmalu sem bil v svojih knjigah in papirjih, v čisto drugem svetu.

»Sa! Saau!U, ti grde srake, gnusobne! Saa!« Pod hišo je kričala mati in pokala z dlan-

mi. Nato se je vrnila, me našla v mojem kraljestvu, v senci za skednjem, in rekla:

»Ali ne bi bilo tebi vseeno, ako bi spodaj pri debelači sedel in bral pa pazil, da nam grdobne srake in šoje vsega ne požrejo?«

»Naredite si strašilo iz cunj, jaz imam svoje delo.«

Šoje, srake, škorci in vrabci so pri nas ko doma. Skodo začno delati pri češnjah, nato so na vrsti zgodnje hruške, jabolka, koruza, grozdje in ajda. Tudi kostanju in prosu ne bi prizanesli, a tega nimamo.

Mati je napravila pisana strašila, nič manj strašna nego zamorski čarovniki, in jih nataknila na dolge prekleje.

»Videle bodo zdaj zlomka!« je zmagoslavno grozila in šla v drago.

Res, iz drage se je dvignil vršč, se potuhnil v grmovju in oprezoval. Strašila so se zibala v vetru, mahala in se obračala, šoje so se navadile in v družbi s srakami letale nesnažit mrtvo stražo.

Ko sem se nekoč po zdravamariji vrnil iz vasi, me je mati ustavila na vežnem pragu in šepnila:

»Nekdo te je obiskal.«

Stopil sem v sobo. Za mizo je sedel Oton Vinograjski in prelistaval knjige. Nisem se ga manj razveselil kakor najdražje osebe.

»Bog te sprimi, Oton iznad Vinogradov!«

»Ne bodi hud, da sem prišel tako nepričakovano! Nekaj dni mi je še preostalo in sem hotel videti, kako veliki smo.«

»Mama, napravite najboljšo večerjo, ki jo